

Zbieg zastawów rejestrowych a przejęcie na własność przedmiotu zastawu przez zastawnika

W wypadku finansowania spółek celowych (ang. *special purpose vehicles*), dzięki instytucji administratora zastawu i administratora hipoteki, zazwyczaj nie występuje zjawisko obciążenia tego samego składnika majątku zastawcy konkurencyjnymi prawami rzeczowymi¹. Zbieg zastawów rejestrowych ma natomiast nieraz miejsce w przypadku przedsiębiorców, których działalność gospodarcza wykracza poza realizację pojedynczego projektu inwestycyjnego. Korzystają oni z różnych źródeł zewnętrznego finansowania kapitału obrotowego i ustanawiają w różnym czasie szereg niezależnych zabezpieczeń spłaty. Rodzi to praktyczne problemy, gdy jeden z zastawników przystępuje do realizacji zastawu rejestrowego przez przejęcie na własność jego przedmiotu, który został obciążony konkurencyjnymi zastawami rejestrowymi na rzecz innych zastawników.

BARTOSZ MERCZYŃSKI
PAWEŁ BARTOSIEWICZ

Zgodnie z art. 22 ust. 1 u.z.r.², zastawnik może przejąć na własność przedmiot zastawu rejestrowego, gdy taki sposób zaspokojenia przewiduje umowa zastawnicza. Pomijając trudności w wejściu przez zastawnika w posiadanie przejętego przedmiotu zastawu, ten pozaegzekucyjny sposób zaspokojenia jest najszybszym sposobem realizacji zastawu rejestrowego. Procedura przejęcia nie jest skomplikowana, można ją przeprowadzić w ciągu 8 dni i bez istotnych nakładów finansowych³.

W praktyce dłużnicy nierzadko obciążają wielokrotnie zastawami rejestrowymi ten sam składnik majątkowy, a każda z umów zastawniczych przewiduje przejęcie przez zastawnika obciążonego przedmiotu na własność. **Kolizja pomiędzy zastawami rejestrowymi może występować w dwóch**

¹ Szerzej T. Czech, *Konsorcjum kredytowe*, Warszawa 2010, s. 509 i n.

² Ustawa z 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1278), dalej: „u.z.r.”.

³ Por. T. Czech [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz. Własność i inne prawa rzeczowe. Ustawa o księgach wieczystych i hipotece (art. 2-22, 65-111¹)*. Ustawa o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, t. 2 (red. K. Osajda), Warszawa 2017, s. 1554.